

FIRDA MDT-PROGRAMMA 'BLOEIZONE FRYSLAN': BUITEN DE KLAS OPLEIDEN VOOR HET LEVEN

Portret: Marthe Andela
Fotograaf: Menno de Boer

Sinds de start van het MDT-programma 'Bloeizone Fryslan', werken Firda-studenten buiten de klas, in contextrijke leeromgevingen, aan hun basis- en beroepsvaardigheden, dus aan zichzelf, als belangrijke opstap naar de betrokken burgers die ze (willen) zijn. We vroegen MDT-projectleider Marthe Andela en Koes Vos, oud-practor Brede Vorming bij Firda, naar de meerwaarde, uitdagingen en toekomst van deze intussen cruciale, 'bloeierende' onderwijspijler.

"Onderwijs moet verder gaan dan alleen het aanleren van vakkennis en beroepsvaardigheden", zegt Koen Vos bij aanvang van het interview. "Als oud-practor Brede Vorming weet ik hoe burgerschap helpt om onderwijs voor studenten betekenisvoller te maken. Hetzelfde geldt voor Maatschappelijke Diensttijd, MDT, dat jongeren een unieke kans biedt om echte ervaringen op te doen in de samenleving. Ze leren niet alleen, maar werken ook aan zichzelf, zodat ze als persoon groeien."

'Bloeizone Fryslan'

Dat groeien als persoon doen studenten via het speciaal voor Firda ontwikkelde MDT-programma 'Bloeizone Fryslan', intussen integraal onderdeel van het onderwijsaanbod. "Onze docenten spelen een belangrijke rol bij de praktische uitvoering van het programma", legt MDT-projectleider Marthe Andela uit. "We hebben ze opgeleid als coaches en specifiek getraind in het reflecteren op bereikte resultaten. Via een speciaal ontwerptool worden gesprekken gefaciliteerd, zodat duidelijk is hoe docenten hun reflectierol optimaal kunnen invullen.

Portret: Koen Vos
Fotograaf: Menno de Boer

Op locatie ziet een coördinator toe op de invoering van het programma, wat de werkdruk voor het onderwijsteam verlaagt. We bieden het programma binnen het curriculum aan als keuzedeel, introductieprogramma en als gekoppelde portfolio-opbouw voor verschillende profielen en excellentieprogramma's. Studenten krijgen zo de kans om zich in aanloop naar hun schoolexamens als professional én persoon verder te ontwikkelen."

Wie, wat, hoe Bloeizone Fryslân?

Het MDT-programma "Bloeizone Fryslân" biedt jongeren de kans om zichzelf te ontwikkelen en maatschappelijk betrokken te zijn. Het programma bestaat uit drie fasen: Ontdekken van eigen talenten, maatschappelijk betrokken zijn en nieuwe mensen ontmoeten. Er zijn twee varianten: de ****basisvariant****, waarbij MDT in groepsverband binnen het onderwijsprogramma wordt ingezet (bijv. voor Burgerschapslessen of Brede Vorming), en de ****extra MDT-variant****, waarbij jongeren individuele trajecten volgen, zoals mentorprogramma's, excellentieprojecten of expedities.

Het traject duurt maximaal zes maanden en in totaal 80 uur.

Fietsen opknappen

Die door MDT geïnitieerde professionele en persoonlijke ontwikkeling sluit mooi aan bij de Firda-onderwijsvisie om de maatschappelijke betrokkenheid van jongeren via projectdeelname te vergroten. "Met ons programma stimuleren we studenten om eropuit te gaan en hun comfortzone, lees: lokaal, te verlaten", aldus Andela. "Vooral bij technische opleidingen is de focus vaak meer vak en intern gericht. MDT werkt hier voor studenten extra drempelverlagend om buiten hun beroepsgrenzen te kijken en zich, als actieve burgers, van hun beste kant te laten zien." Vos vult aan: "MDT is een perfecte manier om studenten op te leiden voor het leven en niet alleen voor een loopbaan. De door Marthe aangehaalde techniekstudenten hebben bijvoorbeeld fietsen ingezameld en opgeknapt voor Oekraïense vluchtelingen.

Terwijl ze sleutelden aan hun vakinhoudelijke kennis, werkten ze aan hun sociale, culturele en maatschappelijke vaardigheden; belangrijke skills met het oog op de toekomst. Bovendien blijven dit soort nieuwe inzichten vaak ‘hangen’, waardoor ze -mogelijk- duurzame impact maken.”

Krachtige brug

De invoering van een MDT-programma brengt standaard uitdagingen met zich mee. Ook bij Firda, stelt Vos die aangeeft dat het zoeken was naar voldoende draagvlak én de juiste balans tussen verplichting en vrijwilligheid. “We hebben bewust ingezet op ‘MDT als aanvulling’, omdat mensen het vaak als extra last ervaren. Verder zijn we geduldig gebleven door alles stapsgewijs uit te voeren. Ook helpend waren de inspirerende ervaringen die we met studenten en alle bij MDT betrokken medewerkers deelden waarmee we ze intrinsiek motiveerden.” Die motivatie zie je ook terug bij lokale samenwerkingspartners, zoals gemeenten en maatschappelijke organisaties, wat zorgt voor een breder draagvlak en meer betrokkenheid van alle partijen. “Vos: “Onderwijs draait om het ontwikkelen van een betekenisvolle relatie met de wereld en dus om meer dan kennis alleen. MDT legt de basis voor die relatie. Het biedt een krachtige brug tussen opleiding en maatschappelijke betrokkenheid.”

Aan de slag met MDT of MDT integreren in het onderwijsaanbod?

Dit zijn de tips van Martha Andela en Koen Vos:

1. Zorg voor een duidelijke visie en strategie: veranker MDT in de onderwijsvisie en formuleer een goed plan.
2. Betrek enthousiaste coördinatoren: zorg dat bevlogen docenten en coördinatoren het programma begeleiden en ondersteunen.
3. Creëer maatwerk: pas MDT aan de specifieke behoeften van studenten en opleidingen aan, zorg voor een aantrekkelijk en gevarieerd programma.
4. Vervlecht MDT binnen het curriculum: koppel MDT als keuzemogelijkheid aan vakken die deel uitmaken van het curriculum om een balans te vinden tussen verplichting en vrijwilligheid.

Veelbelovende weg

Om de continuïteit van MDT te waarborgen, is het volgens Andela essentieel om het programma te koppelen aan burgerschap en ervaringsgericht leren, zoals in de nieuwe Firda-visie op burgerschapsonderwijs staat te lezen. "De kracht van MDT ligt in het behoud van het vrijwillige karakter, zodat studenten gemotiveerd blijven om deel te nemen." Vos voegt toe: "In het verlengde daarvan pleit ik voor een wettelijke verankering van ervaringsgericht leren als examenmogelijkheid voor burgerschapsonderwijs. Deze ervaring helpt hen om zichzelf en hun rol in de samenleving te ontdekken. Ik denk dat Marthe en ik het erover eens zijn dat MDT een veelbelovende weg biedt voor de ontwikkeling van jongeren, de samenleving en niet onbelangrijk: de versterking van het onderwijslandschap." Andela: "Dat kan ik alleen maar beamen!"

Colofon

Landelijk Onderwijsplatform MDT

Datum: september 2024

Geïnterviewde: Marthe Andela en Koen Vos

